FISKERIBLADET

Fiskerne Svein Halvard Holmen og Christer Hurthi Karlsen står bak et prosjekt i Vardø som de håper skal bre seg langs kysten. Foto: Privat

- Du får litt pondus av å kunne vise til 20 turer på havet før videregående

Havet har blitt klasserom for elevene ved Vardø skole. Og to lokale fiskere har skapt sitt helt eget «sesongfiskeri».

Silje Helene Nilsen

Journalist | Myre i Vesterålen

Publisert 20. oktober 2026 kl. 08.03. Oppdatert samme tidspunkt.

- Vi bor i et fiskevær, men folk har ikke det samme forholdet til havet som før. Mange ungdommer har aldri satt sine bein om bord i en fiskebåt, eller vært innenfor døra på et fiskebruk. Det ønsker vi å gjøre noe med, sier fisker Svein Harald Holmen.

Hver sommer siden 2022 har han og fiskerkollega Christer Hurthi Karlsen hatt ungdommer med seg på sjøen gjennom ungdomsfiskeordningen. Nå har de tatt det hele et skritt videre, i et tett samarbeid med skolen og kommunen.

- Vi ønsker å gi ungdommene i Vardø mulighet til å bli kjent med havet og Vardø sin fiskerikultur, sier Holmen.

Gjengen i Vardø avsluttet ungdomsfisket 2026 med stor fest på fiskemottaket, hvor elever, foreldre og gode krefter feiret med både fiskekaker og vanlige kaker. Foto: Privat

Million-omsetning

Det handler om å tilrettelegge for at flere av bygdas unge og håpefulle skal kunne utnytte ungdomsfiskordninga. Om å få kystfiske fast inn på timeplanen. Men også om å lage et konsept som kan være et fullverdig «sesongfiskeri» i egen drift.

I år stilte de tre sjarker til rådighet, og alle 50 elever ved ungdomstrinnet fikk tilbud om sommerjobb på havet.

31 heiv seg med. Til sammen leverte de 30 tonn fisk og krabbe, til en verdi av nærmere 1,3 millioner kroner.

- Dette hadde ikke vært mulig uten et nasjonalt initiativ som legger til rette for rekruttering inn til fiskeriene. Ungdommene tjener egne penger, får ansvar, kjenner på mestring. Det er en fantastisk ordning, sier Holmen.

Ungdomsfiskeordningen:

• En statlig ordning som gir ungdom mellom 12 og 25 år en mulighet til å drive fiske i sommerferien.

• Målet er å gi unge en inngang til fiskeryrket.

• Som ungdomsfisker kan du omsette fisk inntil 50.000 kroner per person og per båt.

• Dersom det brukes merkeregistrert fartøy i et ungdomsfiske arrangert i regi av en kommune, kan Fiskeridirektoratet gi tillatelse til at det fiskes for mer enn 50.000 kroner per fartøy, men ikke per person.

• I 2025 ble det fisket 142 tonn torsk, 10 tonn hyse, 84 tonn sei og 55 tonn andre arter på ordningen. Dette kvantumet tas fra toppen av nasjonal kvote, eksempelvis inngår torsken i de 700 tonnene som årlig avsettes til ungdoms- og rekreasjonsfiske.

Unikt prosjekt

De to fiskerne fra Vardø har fått finansiering til et treårig pilotprosjekt der havet tas i bruk som klasserom og ungdomsfisket blir en integrert del av undervisninga på ungdomstrinnet.

- Vi jobber sammen med Vardø skole om å utvikle læringsverktøy og praktisk undervisning knyttet til fiskeriene. Målet på sikt er å få til et permanent og helårig tilbud, forteller Holmen.

Alle elever på ungdomstrinnet får sikkerhetskursing og tilbud om å være med på ungdomsfiskeordningen - der bonusen er mulighet til å levere fisk for inntil 50.000 kroner.

- Skolen er ikke en arena alle blomstrer på. Den har blitt altfor teoretisk. Det har en egen stortingsmelding slått fast. Vi ønsker å bidra til dette, gjennom å bruke lokalsamfunnet og praktisk arbeid som en del av opplæringen, sier Karlsen og legger til:

- Vi har hatt med oss de tøffeste gutta på ungdomsskolen, og ikke opplevd noe tull. Det har vært en drøm, sier Karlsen - som har jobbet med forebyggende ungdomsarbeid i mange år før han ble fisker.

Ambisjonene er store. Målene mange. Det handler om rekruttering, forebygging, tilhørighet og stedsutvikling. Om å gi ungdommen en mer praktisk skolehverdag, et første møte med arbeidslivet, men også med næringa og kulturen som Vardø-samfunnet er tuftet på.

- De som vokser opp i dag ser ruiner av fiskeindustrien vi en gang hadde i Vardø. De ser ikke på fiskeriene som en mulighet. Det må vi gjøre noe med, sier Holmen.

Stortingsmelding

Stortingsmeldingen «En mer praktisk skole» fra 2024 viste til en negativ utvikling i skolen med svakere læringsresultater, synkende motivasjon, mindre trivsel og mer mobbing og fravær. Regjeringen ønsket med stortingsmeldingen å bidra til en mer praktisk skole gjennom et nasjonalt program for mer praktisk læring.

- Det er lett å bli imponert over de som tar ting lett, men de som imponerer meg mest er de som blir sjøsyke, plages, men likevel ikke gir seg, sier Svein Harald Holmen. Han har hatt med seg ungdomsfiskere på sjøen de siste fire somrene. Foto: Privat

Mestring og ballast

Om bord har de fått alle slags ungdommer. Noen sjenerte og usikre. Noen sjøsjuke. Og de som tar alt på strak arm. Felles for alle er at de har vokst med oppgaven, og blomstret med kniv og høtt i handa. På tampen av sommeren gjerne også med ny iphone i lomma, kjøpt med egentjente penger.

- Kommer det fiskere ut av dette?

- Definitivt, sier Karlsen.

- Det er knagre kvotetider. Mange ungdommer sliter med å få læreplass. Kvoter er solgt ut av Finnmark, og det er lite torsk tilgjengelig i åpen gruppe. Er det en fremtid for disse ungdommene i fiskerinæringa?

- Det er en fremtid i fiskerinæringa for alle som har interesse og ståpåvilje. Det finnes mange eksempler på at folk klarer å bygge seg opp. Men det er ikke et overordnet mål at alle disse ungdommene skal bli fiskere. Målet er at de skal få et forhold til havet, tjene sine første penger, oppleve mestring, få en ballast med seg fra hjemplassen videre i livet, sier Holmen og fortsetter:

- Dette er vår fiskerikultur. Den har skapt stedene vi bor på. Det er trist om de som vokser opp ikke skal ha noe forhold til denne kulturen. Vi håper dette kan gi dem en bedre forståelse av Vardø, men kanskje også seg selv, og hva de egentlig kommer fra, sier Holmen.

Hele ungdomstrinnet i Vardø får sikkerhetskursing i regi av ungdomsfiskeprosjektet. Der bidrar både Redningsselskapet, ambulansetjenesten og brann- og redningstjenesten. Foto: Privat

Håper å inspirere andre

For de to engasjerte fiskerne er ikke prosjektet drevet av ren idealisme alene. Finansieringen fra det offentlige gjør at dette blir et slags «sesongfiskeri» for dem, en del av drifta. De har startet selskapet Fresk Luft, som denne uka lanserte egen hjemmeside.

Prosjektet har et årlig budsjett på rundt tre millioner kroner, der midlene kommer fra både kommune, fylke og stat.

- Er dette mulig å få til uten den finansieringa dere har fått?

- I løpet av prosjektperioden håper vi å finne ut om det finnes en modell som gjør at dette kan finansiere seg selv. Vi har noen tanker, jeg tror det er mulig, sier Holmen.

De 31 ungdommene som deltok i ungdomsfiskeordningen i Vardø i sommer fikk høtt i gave fra arrangørene, med navnet sitt inngravert på skaftet.
Foto: Privat

Nå skal det også lages en pedagogisk ramme rundt det hele. De to fiskerne håper opplegget de utvikler i Vardø kan tas i bruk andre steder i landet.

- Utfordringene vi har hatt i Vardø har de også mange andre steder langs kysten. Dette er et unikt prosjekt hvor skole og privat næringsliv jobber sammen for å lære ungdommen fiske, samtidig som det tilpasses på skolefag og læreplanmål. Vi har kjempestor tro på at vi skal lykkes, og at denne modellen kan ha stor overføringsverdi til andre kommuner, sier Karlsen.

Ifølge Holmen har prosjektet så langt møtt velvilje fra alle hold i lokalsamfunnet. Alt fra egnesentral, til fiskemottak, redningstjenester, lærere og politikere har stilt opp. Det har vært avgjørende.

- Én ting er ideen og konseptet, men til syvende og sist koker dette ned til menneskene som stiller seg bak. Vi er helt avhengig av dyktige folk i alle ledd. Det har vi i Vardø, og det gjør at vi får gode resultater, sier Holmen.

Ungdommene over 16 år får mulighet til å være med på krabbefiske. Foto: Privat

Pondus

Holmen hadde i sommer med seg totalt 11 ungdommer om bord i «Ingrid Marie». De gjennomførte til sammen 17 sjøvær, syv i snitt.

Om elevene velger seg en sommerjobb til sjøs alle tre årene på ungdomsskolen får de seg kanskje 20 turer totalt på havet.

- All ære til de som klipper gress i sommerferien, noen må gjøre det også, men du får litt pondus av å kunne vise til 20 turer på havet før du begynner på videregående, sier Holmen.

Originalpublikasjon: Fiskeribladet. PDF satt sammen fra tilsendte skjermbilder.